

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmayerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXII.

Št. 32.

Kranj, 6. avgusta 1938

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Dr. Anton Korošec, častni občan mesta Kranja

Na zadnji seji občinskega odbora, ki se je vršila v petek, dne 29. julija v občinski posvetovalnici, je kranjski občinski odbor soglasno imenoval notranjega ministra, našega narodnega voditelja, g. dr. Antona Korošca častnim občanom mesta Kranja. G. župan Karol Cesenj je v imenu občinske uprave predlagal, da se g. dr. Korošca v znak hvaležnosti za njegova prizadevanja za jugoslovansko državo in pravice Slovencev ob dvajsetletnici obstoja države imenuje častnim občanom ter je predlog utemeljeval kakor sledi:

„Ko stojimo tik pred veliko proslavo dvajsetletnice obstoja naše države v

Mariboru, čutimo za svojo dolžnost, da se iz hvaležnosti in z globokim spoštovanjem spominjamo prvega državotvorca, sedanjega notranjega ministra dr. Korošca, katerega narod splošno naziva svojega voditelja. S toplo vneto, nemajno vztrajnostjo, nezlomljivo voljo in s prevdarno doslednostjo je vedno stal v borbi za pravice slovenskega naroda, saj se ni bal že leta 1915, kot državni poslanec izreči, da smo Slovenci uprli svoje oči v center izven meja monarhije. V l. 1917 izjavlja v smislu deklaracije: „Mi hočemo svobodo! Če pa je to, kar mi hočemo, veleizdaja, potem vam gospodje povem, da nimate dovolj vešal, da bi mogli pobesiti vse Slovence, Hrvate in Srbe, ki zahtevajo skupno svobodo in v tem skupnem delu združiti blagostanje.“

Ko smo preteklo leto praznovali dvajsetletnico majniške deklaracije, je z veseljem prišel med nas, da obnovi spomine na svoj tabor v Kranju pred dvajsetimi leti.

Svetel vzgled prave nesebične ljubezni nam je vse njegovo življenje in delo. Ta domovinska ljubezen se ni zmanjšala niti takrat, ko je radi nje trpel. V najtežjih dneh je stal na braniku države in krmaril modro, prevdarno in dosledno. V težkih dneh preizkušnje naše države je prevzel eno najvažnejših ministrstev, da s svojo modrostjo, preudarnostjo in demokratično ljudomilostjo uredi notranje razmere, zlasti kar se tiče reda, zakonitosti in enakopravnosti.

Kot notranji minister je bil našemu mestu vedno in kadarkoli naklonjen ter je podpiral naše težnje v svojem kot v drugih ministrstvih in ne dvomimo, da bomo njegovo naklonjenost uživali tudi še naprej.“

Odborniki so z velikim navdušenjem sprejeli predlog ter burno vzklikali dr. Korošcu. Obenem pa so pooblastili g. župana, da g. ministra obvesti o sklepu občinskega odbora in ga naprosi, da sprejme častno občanstvo kot izraz hvaležnosti in globokega spoštovanja mesta Kranja.

Minister g. dr. Anton Korošec na dekliskem taboru na Brezjah.

Tabor Kmečke zveze na Brezjah dne 7. avgusta 1938

Minister g. dr. Anton Korošec boter zastavi Kmečke zveze.

Slovenski kmečki stan, ki se je že strumno organiziral v svoji stanovski organizaciji Kmečki zvezi, ima v nedeljo, 7. avgusta t. l. svoj prvi praznik in tabor. Poromal bo v velikanskem številu k Marijinem svetišču na Brezje, kjer bo vse svoje delo in prizadevanje za zboljšanje položaja postavil pod varstvo Marije Pomagaj in jo izvolil za svojo zavetnico. Prav tukaj bo izpovedal svoje težave, želje in zahteve, pokazal pa tudi, da je v teh zahtevah enoten in discipliniran.

Pomemben bo ta dan tudi radi tega, ker bo na Brezjah blagoslovljena zastava Kmečke zveze. Okoli nje se bodo odšle zbirali vsi naši kmetje, z njo bodo korakali po poti, ki so jo začrtali v svojem programu, z njo se bodo borili za svoje pravice. Zastavi hosta hotrovala osebno. Delu kmečke zveze je dano s tem veliko priznanje.

Zastavo bo blagoslovil prevzvišeni g. dr. Rožman, ki bo imel tudi cerkveni nagovor, sv. mašo pa bo daroval prevz. nadškof beograjski g. dr. Uješić.

Tabora se bodo udeležili tudi drugi zastopniki javnih in cerkvenih oblasti, med njimi min. dr. Krek, ban dr. Natlačen itd.

Slovensko kmečko ljudstvo je razumelo pomen tega tabora popolnoma. Številne prijave od vseh edinic, tudi iz najbolj oddaljenih krajev naše domovine, to jasno izpričujejo. Prepričani pa smo, da se bo tabora udeležilo tudi mnogo onih, ki prijav niso poslali. Prav vse, ki jim je dobrobit slovenskega kmeta iskrena želja, vabimo, da se pridružijo prazniku svojih stanovskih tovarišev. Ta tabor Kmečke zveze mora biti mogočna manifestacija kmečke misli in zavednosti, ki se bo z Marijino pomočjo še bolj okreplila za dobro kmeta.

Navodila so bila objavljena v zadnji številki Orača, ponovno bo o tem pisano tudi v Domoljubu in Slov. Gospodarju.

Ako se bo že v soboto zvečer zbralo na Brezjah dovolj ljudi, bo zanje v soboto zvečer po prihodu zadnjega vlaka rimska procesija z bakljami.

Glede znižane vožnje veljajo sledeča navodila:

G. minister za promet je z odlokom 16095-58 z dne 22. julija 1938 odobril vsem članom Kmečke zveze, ki se udeležijo tabora na Brezjah dne 7. avgusta polovično vožnjo iz vseh postaj v Sloveniji.

Ta ugodnost velja od 5. do 11. avgusta t. l. Člani, ki se hočejo okoristiti s to ugodnostjo morajo kupiti na odhodni postaji obr. K 15 in celo karto do Otoč, za nazaj pa imajo prost prevoz.

Polovična vožnja se dobi samo na podlagi članske legitimacije, katero je treba pokazati pri blagajni.

Kdor se hoče torej poslužiti te ugodnosti in ne nedeljske povratne karte, si mora po svoji ednici takoj nabaviti legitimacijo. Pripominjamo, da glavni odbor teh ne izdaja.

Vsak udeleženec mora dobiti na Brezjah potrdilo, da se je tabora res udeležil. Za to lo pripravljen poseben prostor na Brezjah, na vidnem mestu.

Vozni red smo objavili točno v zadnji številki „Orača“.

Občinske zadeve v Kranju

Na zadnji občinski seji, ki se je vršila v petek 29. julija je bilo sklenjeno več stvari. Najvažnejša in najpomembnejša za naše mesto je pač ta, da je bil izvoljen za častnega občana mesta Kranja notranji minister g. dr. Anton Korošec, o čemer poročamo na drugem mestu.

Predsedniško poročilo.

V svojem predsedniškem poročilu je g. župan Karol Cesenj izjavil, da je uprava pregledala poslovanje blagajne za pretekli mesec ter ugotovila, da je ista v redu. Dalje je poročal, da je občina prejela proračun za leto 1938-39 odobren od strani kr. banske uprave. Kr. banska uprava je samo spremenila 2% takso za prenos nepremičnin, katero občine za sedaj še nimajo pravico pobirati. Glede pavšalirane trošarine je g. župan poročal, da kranjska industrija ni pristala na isto. Kot razlog je navajala, da je že dala občini posojilo za gradnjo novega šolskega poslopja. Vsa podjetja pa so pristala, da bodo krila eventualni primanjkljaj pri gradnji šole.

Odbor Dijaške kuhinje je predložil občinski upravi nova pravila, ki jih je uprava odobrila. Tukaj se gre namreč prav za prav za stara pravila, ki so samo na novo prestilizirana.

V svojem daljšem poročilu je g. župan poročal o akciji za novo meščansko šolo v Kranju, da se je vršil komisijski ogled, vpis dijakov ter da bo v kratkem ministrstvo prosvete izdalo odlok o otvoritvi. Ker je komisija ugotovila, da bodo prostori v stari ljudski šoli odgovarjali začasno še za pouk meščanske šole in sicer za dobo 5 let, se bo pouk začel takoj, ko se bo ljudska šola preselila v novo poslopje.

Sklep občinskega odbora, s katerim je občina podarila žandarmeriji parcelo za zgradbo vojašnice, je ministrstvo financ kakor tudi ministrstvo za notranje zadeve odobrilo.

Finančni odsek.

Po poročilu g. župana je sledila druga točka dnevnega reda in sicer poročilo finančnega odseka. G. Fock Maks je kot predsednik finančnega odseka razložil glavne postavke iz bilance Mestne hranilnice ter obenem orisal delovanje tega zavoda. Izčrpno poročilo g. Focka so odborniki prejeli na znanje ter po predlogu g. župana odobrili računski zaključek Mestne hranilnice za leto 1937.

Odbor za prezidavo Ljudskega doma v Kranju se je obrnil s prošnjo na Mestno hranilnico za podporo. Upravni odbor hranilnice je sklenil v ta namen podariti znesek 100.000 din, vendar mora ta sklep o podaritvi odobriti še občinski odbor. Odbornik g. Štepičar se je zanimal, kdaj in kako se bo ta znesek pokazal v bilanci Mestne hranilnice. G. Fock mu je pojasnil, da je že upravni odbor hranilnice sklenil dati od tega zneska vsoto 50.000 din, ko bo stavba dograjena v surovem stanju, drugo polovico od 50.000 din pa ko bo stavba že primerna za vselitev. Tako bo tudi najbrže prišel znesek od 100.000 din v bilanco za l. 1938 in sicer ena polovica, druga polovica pa v bilanco za l. 1939, seveda v račun izgube. Občinski odbor je po tem pojasnilu soglasno odobril to darilo Mestne hranilnice.

Kakor je znano mora kranjska občina prispevati Vodovodnemu odboru v kritje primanjkljaja po njegovem proračunu celih 68.50%. Da bo mogel Vodovodni odbor kriti stroške, da se bo mogel vodovodno vprašanje končno veljavno rešiti ter za to tudi dobiti primerna denarna

sredstva, je Vodovodni odbor sklenil, da prispevajo vsi posestniki hiš, zgrajenih od l. 1935 dalje, po 2% uradno cenjene vrednosti stavbe. Na intervencijo občinske uprave se je ta znesek zmanjšal na 1 in pol odstotka. Ta znesek bodo plačali vsi posestniki hiš, zgrajenih od l. 1935 dalje, in sicer enkrat za vselej. Proti temu predlogu je bilo nekaj ugovorov, vendar je občinski odbor odobril to takso.

Od svoje strani smatramo za potrebno k tej točki dati nekaj pojasnil.

V Vodovodnem odboru imajo svoja zastopstva sledeče občine: Kranj, Predoslje, Senčur, Trboje in sedaj tudi Preddvor. Vodovodni odbor krije svoje izdatke s pobrano vodarino, v kolikor pa se ti stroški ne krijejo, morajo posamezne občine kriti ta krimanjkljaj. Kranjska občina mora v tem slučaju prispevati 68.5%. Ko se je l. 1909 kranjski vodovod gradil, so morali vsi hišni posestniki plačevati letno 5% od čiste najemnine, ki so jo prinašale hiše. Če pa posestnik ni prejemal najemnine potem je moral plačevati 5% od uradno cenjene vrednosti. Od tega plačevanja so bili oproščeni samo oni hišni posestniki, kjer je bila razdalja od posestva do najbližjega vodovoda večja kot 50 m. To se pravi, da so plačevali tudi oni, ki sicer niso imeli vodovoda v lastni hiši. To vodovodno takso so plačevali posestniki od l. 1909 do l. 1923. Zgornje podatke navajamo samo vsled tega, ker je pri seji padel občitek, da so stari posestniki plačevali zelo malenkostno ali pa prav nič. Iz teh podatkov se tudi vidi, da je bila vodovodna taksa včasih precej občutnejša in višja. Saj se je s to takso moralo plačati čez pol milijonsko posojilo, ki ga je v l. 1909 najela kranjska občina za gradnjo vodovoda.

Ker po pojasnilu kr. banske uprave ne more biti kot dolžnik Mestni hranilnici konkurenčni odbor, ki je izvoljen za gradnjo novega pokopališča v Kranju in more to samo biti občina, je občinski odbor sklenil, da on najame pri Mestni hranilnici znesek od pol milijona dinarjev, ki je potreben v smislu konkurenčne obravnave za novo pokopališče. Občina bo tudi skrbel, da se v smislu določil konkurenčne obravnave od zavezancev pobira odgovarjajoči znesek ter odplačuje posojilo pri Mestni hranilnici.

Policijski odsek.

G. Slavec je v svojstvu predsednika policijskega odseka poročal, da je policijski odsek na svoji seji razpravljal o krajevni potrebi gostilničarske obrta in o podelitvi gostilničarske koncesije Cirilu Gorjancu na Primskovem. Policijski odsek je na svoji seji sklenil, da se podeli gostilniška koncesija čeravno ni krajevne potrebe vendar samo lasniku hiše, kjer je bila že sedaj gostilna „pri Jaku“. Občinski odbor je sklep policijskega odseka v vsem odobril. Enako je odobril tudi sklep odseka, da se podeli dovoljenje za obrt avtotaksija Okornu Radu, ker je krajevna potreba, vendar pod pogojem, da ima njegov avto postajo pred novim hotelom Evropa. Ob tej priliki so nekateri odborniki zahtevali, da se kranjskim taksijem predpiše enotne cene, še najbolje bi pa bilo, če bi se jim predpisali taksimetri.

(Dalje na drugi strani.)

**Toliko pravice, kolikor močil
Toliko moči, kolikor ljudi
Kolikor zavednih je kmečkih ljudi
v nedeljo na Brezje prišli bodo vsil**

Pri nadaljnjem obravnavanju dnevnega reda je bil preveden uradnik-pripravnik g. Bizjak Viktor za pragmatičnega uradnika. Enako so go tudi izpravili presojni pogodbenih uslužbencev, kateri so vsled pomote v proračunu dobivali sedaj manjše plače. Na predlog socialnega odbora je občinski odbor sklenil, da se vsem občinskim delavcem v smislu kolektivne pogodbe zvišajo mezdje za 20%, v nekaterih slučajih celo za 25%. To zvišanje mezdje je logična posledica podražitve življenjskih potrebščin, ki so se res v zadnjem času podražile za 10% celo za 30%. Prav je, da ravno občina daje s takim razumevanjem težkega položaja delavstva zgled ostalim podjetnikom ter bi bilo samo želeli, da bi našla čimveč posnemalec.

Ker je bil s to zadevo izčrpan dnevni red je g. župan zaključil sejo.

Tam, kjer teče bistra Sava...

Tako nam je nekaj opevala našo Savo domoljubna pesmica. In to opevanje je bilo tudi popolnoma upravičeno! Kajti po sredini gorenjske doline se je vila mogočna reka Sava, katera se je ob soncu odražala v vseh mogočih barvah, od temno zelene pa vse do srebrno bele barve. Bistra in čista je bila kot najlepši kristal! Stojč ob njenih bregovih si videl in opazil najdružnejši kamenček, četudi ti se nahajal v še taki globini vode. Na milijone rib in to: lipani, postvri, klini, sulci in belice, je oživilo in krasilo biserne valove mogočne Save. Nad Savo so poletavale najrazličnejše vodne ptice in se zaletavajoč v njene valove, poljubovale z bisernimi kapljicami. Ob bregovih reke pa se je pasla, venomer zvonkajoča živina in si v vročih poletnih dneh hladila žejno, srkajoč biserno čisto vodo. V valovih Save pa je bilo nebroj kopalcev, mlado in staro, neprestani "živ — žav" te družbe je oživil in razveseljeval celo okolico. Ob bregovih Save, za pranje prikladnih, pa so perice prale perilo in s svojim glasnim in neprestanim govorjenjem dajale pestrost tej savki idili. V Savi in ob Savi je bilo torej življenje, katero mora razveseliti vsakogar, ki ima le količjak ljubezni in smisla do narave.

In danes? Sava je izgubila sijaj in blesk gorske reke ter zadobila barvo in goščobo nagnusne gnojnice! Pokončano in uničeno je vsako katerokoli življenje v Savi in nad njeno površino. Mrtvi in tihi so njeni bregovi. V Savi ne vidiš niti ene ribe več, nad Savo ne poletava več vodne ptice. Ribe je pomorila strupena brozga, vodne ptice, perice, kopalce in živino pa je pregnal neznočni smrad te brozge. In kdo je svemu temu kriv? Kranjska industrijska družba na Jesenicah. Kajti njene tovarne na Jesenicah in na Javorniku odlagajo in mečejo dnevno v Savo vagonke množice raznih strupov in žlindre in ta žlindra že leta in leta vse od leta 1934 — osmrta in uničuje Savo, kras in eden najlepših biserov cele Gorenjske.

Skraini čas je že, da se tej samopasnosti in temu zlo početju napravi enkrat konec. Kajti Sava je ne samo kras Gorenjske, Sava je premoženje vsega naroda, ne pa premoženje ene

same, četudi sto in sto milijonsko fundirane družbe. To zajezitev ne zahteva samo šport, zahteva jo tudi higijena in nujni življenjski interesi cele savske doline Gorenjske. Prosimo Higijenski zavod, vsa zainteresirana Tujkoprometna društva in občinske uprave, da te

Veliko poslanstvo slovenskih katoli. žena v Ameriki

(Iz razgovorov z gospo Heleno Kušarjevo.)
Opozorili so nas na ameriško Slovenko go. Kušarjevo, ki se sedaj nahaja v Naklem pri g. Tomazinu Jožetu, češ da nam bo povedala veliko zanimivosti iz Amerike. Prav veseli smo, da smo jo spoznali, saj nam je rade volje ustregla in podrobno povedala o življenju slovenskih katoliških družin, razložila pa nam je tudi podrobno, kako veliko poslanstvo vrši slovenska katoliška žena v Ameriki, da ohranja nam Slovencem v tujini zveste sinove.

Gospa Helena Kušarjeva se je pripeljala v Slovenijo že 8. junija in sicer z hrvatskim pevskim zborom „Zora“. O obisku domovine je sanjala več kot štiri leta in vztrajno štedila denar, vendar tako, da njena družina pri tem ni bila prizadeta. Sicer pa so ji njeni otroci in mož privoščili to srečo, da je prišla obiskat svojo ljubljeno domovino, prošila pa so jo, naj prinese iz domovine čim več spominov in čim več slik od ljubljene Slovenije, saj jo tudi oni iskreno ljubijo.

Gospa Kušarjeva se udeležuje v različnih slovenskih katoliških društvih. Društvu „Jugoslovanska žena“ je bila ona ustanoviteljica, več let je bila tudi njena tajnica, vseskozi pa zvesta članica. V tem društvu so zastopane Slovenke, Srbinke in Hrvatice, vendar lahko rečemo, da imajo precej vodilno vlogo Slovence. Slovenske žene, včlanjene v „Jugoslovanski ženi“ so pridobile od velikih slovenskih proslav 100-letnice obstoja mesta Chicago krasno javno prireditev, ki je pokazala slovenskega škofa Baraga kot nosilca kulture med indijanjskimi narodi. Američani namreč priznavajo temu velikemu možu, da ni prinesel temu narodu samo luč sv. vere, ampak z njo vred tudi kulturo. Gospa Kušarjeva se udeležuje tudi v „Kranjski slovenski katoliški enoti“ v „Društvu sv. Družine“, razen tega je včlanjena tudi v „Amerikanski katoliški ženski organizaciji“, kjer so včlanjene žene 32 narodov. To društvo šteje skupaj 10 milijonov članic. Oddelek, kjer so včlanjene slovenske katoliške žene, posluje slovensko z glavnim odborom.

Številne slovenske katoliške organizacije vrše ogromno kulturno in narodnostno delo med Slovenci v Ameriki. Številne prireditve, igrokazi, skupni izleti, časopisi, predavanja vedno, znova vzbujajo domotožje po starem kraju, po lepi Sloveniji. Ako ne bi bilo teh, bi slovenski jezik kmalu bil pozabljen v daljni tujini, saj bi drugače nikjer ne mogli rabiti domačega jezika kakor doma. V domačem krogu se slovenske žene predvsem trudijo, da ne bi njih otroci pozabili slovenskega jezika. Na domačem vrtu slovenske žene kaj rade sadijo nageljne, rožmarin in roženkraut, tam gojijo tudi isto zelenjavo, kakor so jo gojile v rodnem kraju. Po stenah pa obešajo slike iz do-

naše upravičene težnje in prošnje podprejo z energičnimi vlogami. V prvi vrsti pa se obračamo na našega g. bana s prošnjo naj prepove odlaganje žlindre ter drugih strupov, naj nam tako vrne zopet prelepo Savo, naš kras in naš ponos.

mačega kraja, svojim otrokom pa dajejo slovenske knjige in časopise ter jih uče slovenske pesmi.

Posebno hvaležni smo gospe Kušarjevi zato, da nam je razložila materialno stanje Slovencev. Povedala nam je, da je prepričana, da bi s trdim delom, ki ga je izvršila v tujini, dosegla v domačem kraju enako materialno stanje, kakor ga je dosegla v Ameriki. Ona in njen mož delata v tovarni v Chicagu že več kot 50 let in to često globoko v noč, res, da sta si prihranila precej denarja in lepo hišo, tudi otroke sta dobro oskrbela, a tujina jima je dala le to, kar sta sama težko prisluzila. V Ameriki nimata nobenega drugega veselja kakor svoj dom, dom ti je vsa domovina. Zanj delaš in garaš vse življenje, ko ga zgradiš, si star in utrujen. V prostih urah, katerih je kaj malo, zahrepiš z vsem srcem po lepih dolinah mogočnih gorah in veliko rajši bi bil doma ob kruhu in vodi, kakor tam ob pečenki in vinu...

Ob teh besedah je gospa zajokala. Težke kaplje so tekle po razoranem licu, na obrazu ji je bilo brati, kako težko se bo poslovila od Slovenije. V teh kratkih mesecih je pri svojih 60 letih obiskala že skoro vsa Štajersko, prehodila najlepše izletne točke, sedaj ima v načrtu še izlet na vrh Triglava, obiskala pa bo še tudi Bled, vse te najlepše izletne točke je namreč prihranila za konec svojega bivanja v domovini.

O življenju nas Slovencev so ameriški Slovenci vedno dobro poučeni, bodisi potom časopisja, bodisi po pošti, ki jo dobivajo od doma, nekaj pa zvedo tudi po ljudeh, ki od časa do časa obiščejo staro domovino. Povedala nam je, da je vladala za časa internacije ministra dr. Korošca tudi med ameriški Slovenci velika žalost, prav tako pa so se razveselili, ko so zvedeli, da se je voditelj slovenskega naroda povrnil v svobodo in da je postavljen na visoko mesto. Pa ne samo Slovenci v Ameriki ampak tudi drugi narodi priznavajo veliko sposobnost g. ministra dr. Korošca, prav tako pa tudi visoko spoštujejo osebnost predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića. Znano je, da se ima naš narod predvsem tema dvema zahvaliti, da vlada v Jugoslaviji mir in red in da v tej državi ne vlada pomanjkanje kakor v sosednih državah.

Se mnogo drugih zanimivosti nam je povedala gospa Kušarjeva. Ob slovesu smo ji naročili, naj ponese med ameriške Slovence pozdrav vseh Gorenjcev. Ginjena se nam je zahvaljevala in stiskala desnico v slovo, v levici pa je držala pšenični klas, katerega bo ponela v mrzlo tujino, da ji bo ogrel spomin na prelepe nepozabne dni v ljubljeni — Sloveniji!

Proslava 20-letnice Jugoslavije

PRIJAVE PRIHAJAJO.

Kakor smo zaprosili krajevne odbore, da nam naj s 1. avgustom pošljejo prijave, tako se je velika večina teh odborov točno ravnala po naših navodilih. Nekateri pa, ki niso poslali prijav, kakor smo želeli, prosimo posebno občinske krajevne odbore, odkoder se ne bodo vozili z vlakom v Maribor, da nam tudi ti odbori pošljejo točne prijave. Na podlagi sedanjih prijav moremo ugotoviti, da bo udeležba na taboru veličastna in da bodo sodelovali pri mariborski proslavi vsi kraji Slovenije po svojih zastopnikih. Ponavljamo, pošljite prijave, brez prijav ne moremo poslati izkaznic in znakov, brez izkaznic nimate četrtinske vožnje!

RAZSTAVA.

Ker bo že prihodnjo soboto otvorena razstava kulturnega, narodnega razvoja Maribora in okolice, se vršijo sedaj na razstavnem prostoru zadnja dela, ki kažejo, da bo razstava edinstvena in da tega nismo imeli še prilike videti v Mariboru. Priporočamo vsem, ki se zanimajo za kulturno delovanje severne meje, da si to razstavo zanesljivo ogledajo.

SKUPINE V SPREVODU.

Na razna vprašanja glede posameznih skupin v sprevidu javljamo, da je taborni odbor soglasno zaključil sprevid sprevoda in da ga ne bo mogoč niti izpreminjati. Zato ne bo mogoče dati v sprevid takih skupin, katere se ne bodo prijavi pravočasno s prijavi, niti ne bo mogoče napravljati skupin po posameznih krajih, pač pa bomo v teh dneh objavili točen seznam skupin in celotni sprevid sprevoda, kakor tudi zbirališča za sprevid. Prosimo, da sprejmete to pojasnilo namesto posameznih odgovorov na vsa ta vprašanja iz različnih krajev.

Mladinski nastop v Križah

V nedeljo, 14. avgusta priredi Prosvetno društvo združeno s Fantovskim odsekom, kakor smo že poročali mladinski nastop s sledečim sporedom: Ob 13.15 uri prejem gostov na postaji Križe-Golnik, ob 13.30 uri sprevid v vas in nazaj v cerkev, kjer bodo ob 14. uri pete liturgije, ob 14.30 uri za novim domom zborovanje, ob 15. uri telovadbi nastop, po telovadbi prosta zabava, petje, godba, šaljiva pošta, slepo streljanje za uro in dežnik itd. Sodeluje povsod znana Tržiška godba. Ker je čisti dobiček namenjen za dograditev novega doma, kateri je za komendskimi največji, vljudno vabimo za čim večjo udeležbo. Pohitite Gorenjci 14. avgusta v Križe pri Tržiču, bodisi v kroju, narodni noši ali civilu, da skupno pokažemo svojo moč, svojo ljubezen do slovenskega naroda, kralja in države.

Zveze z vlakom in avtobusi najugodnejše. V slučaju dežja se prireditve preloži na praznik 15. avgusta.

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmečkih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

Valpet Ziga je privezal pse in nato je odšel po dolgih mostovih v prvo nadstropje, kjer je navadno bival grof Friderik Ortenburški. Grof in bratranec Arnulf Nemški sta baš kockala, ko je valpet vstopil.

„Kaj hočeš?“ je vprašal Friderik in jezno nagubal čelo, ker ju je služabnik motil v igri in pogovoru.

Ziga se je globoko priklonil in ponižno rekel:

„Milostivi gospod grof, prišel sem vam povedati, da se uporniške pesti ni treba več bati.“

„Kako to?“ se je čudil grof in nejevolja ga je minevala. „Vsa dežela je mirna, ne mara uporov in prelivanja krvi. To sem izvedel od zanesljivega človeka, ki je šel doli do Kočevja, samo da bi izvedel, kaj mislijo kmetje.“

„In Thurn v Kočevju?“

„Njemu vrag in smrt ne moreta škodovati. Trdo napete vajeti ima, tudi mi bi morali ravnati po njegovem zgledu.“

„Veliko biti je malo učiti.“ je rekel Arnulf grof Nemški.

„Ti tega ne umeš, prijatelj. Pri nas je vse drugače, kakor v vaših krajih. Ob Renu ljudstvo skoro ljubi gospodo, pri nas je vsak kmet zaklet sovražnik grajske oblasti. Po življenju nam strežejo.“

„Premilo postopamo z njimi.“ je ponižno rekel valpet. Grof je priklam in velel.

„Zahvalim te za dobro vest. Pojdi, Ziga.“

Valpet se je priklonil in šel ven, obraz se mu je nabral v gube. Gospod ga je premalo pohvalil za novice, zdi se, nič prav ne verjame njemu, svojemu zvestemu valputu.

Arnulf in Friderik sta še nekaj časa kockala. Ko sta nehala, se je „lepi Arnulf“ naslonil nazaj na izrezljanem stolu.

„Friderik, kako dolgo sem že tvoj gost?“

Grof Ortenburšan se je čudil vprašanju.

„Tako hitro mineva čas, da se mi zdi, kakor bi prišel šele včeraj.“

„Pšenica je začela malo, prav malo zoreti, ko sem prišel sem in zdaj že listje odpada z drevja, jaz pa sem še vedno tu.“

„In boš še.“ je rekel Friderik. „Ali pravzaprav tu res ne ostanemo več dolgo. Naveličal sem se tega kraja, posebno, odkar je sin šel odtod, da prehodi dolgo in mučno pot do viteštva. Preden mine sedem dni, bomo šli odtod nazaj domov.“

„Tudi jaz pojdem domov.“ je kratko povedal Arnulf. „Tega vendar ne misliš resno?“

„Resno. Tevtoburški les ob Renu me že težko čaka, v jasni noči sem čul njegov klic. Gospodarstvo mi ne beli las, zvestega sem in zanesljivega oskrbnika imam, v naši hiši je osivel. A drugo me vleče gori. V mojem sivem, samotnem gradu najdem srčni mir, uteho, ki mi jo ne morejo dati vaši kraji, čeprav so lepi in se dan za dnem glasi na cesti pesem mladih tovarnikov. Srce mi hrepeni tja, kjer v mračni grobnici počivajo moji dedje, kjer stojita v vrsti kameniti krsti s trupli mojega očeta in matere. Sivolasi pater, moj najboljši prijatelj, s tihim glasom moli dan na dan molitve za pokoj rajnih. In jaz sedevam ob tihih rakvah in želim, da bi tudi sam tam našel mir.“

„Arnulf!“

„Čemu se čudiš, bratranec in prijatelj?“

„Komaj trideset pomladi je za teboj in življenje je kakor prelep pisan travnik, ki čaka, da stopi nanj tvoja noga in se tvoje oko naučije pravljeno pisanih cvetic. „Arnulf lepi, sonce zemlje Nemške“ pojejo pesmi, trubadurji prepevajo o tvojih delih, tebi pa se lice mračni in govoriš o smrti!“

Zali grof se je trpko nasmehnil Frideriku.

„Ne misli, Friderik, da jaz ne poznam lepote življenja! O, pač! O lunojasnih nočeh sedevam na grajskem obzidju in igram na lutnjo kakor tedaj, pred leti. Gozdovi dihajo iz sebe mrak in hlad, nočni veter gasi ogenj v psih, ki ga sonce, zale plemkinje, boj in vino le še bolj podžigajo. Včasih blodim po cele dneve po gozdovih in preganjam zverjad, ki ima bivališča v votlih debelih stoletnih dreves. Tam najdem več lepote, kakor na vseh plesih, kar sem jih videl od otroških let do danes.“

Ortenburšan se je čudil.

„Arnulf, od mladih nog sva si bila prijatelja, danes te pa

več ne razumem. Ponoči strmeti v mrak gozdov, podnevi bloditi po dolgočasni hosti, to je pusto, mrtvo. Mlad si in lep, vsi nemški dvori te poznajo, pogledi številnih lepih plemkinj obstajajo za ljubeznijo na tebi. Živi, kakor si včasih. Plesi in serenade, vino in ljubezen!“

„Plešem samo še takrat, kadar me siloma zvabijo na kak dvor. Serenade igram in pojem ob lepih nočeh, to mi vzbuja večno lepe čustnosti bolesterne spomine. Vino tudi pijem in ljubezni živim.“

„Ljubezni živim?“

„Da, ali boljše: spominu na ljubezen. V mojem srcu je obraz ženske, ki sem jo edino ljubil na svetu. In v viteški dvorani visi slika, jaz sam sem jo naslikal, še preden sem šel v italijanske bojne šole. Kadar jo pogledam, se mi zdi, da stoji živa pred menoj, skoro bi njeno belo roko poljubil v pozdrav.“

„Marijino?“

„Saj veš. Ti edini si vedel za najino ljubezen. Pa je prišlo drugače in ona je daleč od mene, do groba vezana z drugim. Nikoli več je nisem videl in če bi jo, bi mi od boli počilo srce. Pa jaz ne preklinjam, ker mi je Bog vzel Marijo, morda nisem bil vreden tega čistega bisera. Srce se je navadilo bolečine in iz črnih oči ne znajo več teči solze.“

Friderik grof Ortenburšan, ki je čutil vso bol prevarane ljubezni, je imel prijatelja. Saj je tudi on moral dan za dnem požirati preziranje žene, Jelene, ki je bilo čisto odkrito. Otožno je gledal bratranca in ga tolažil, čeprav sam sebi ni verjel.

„Arnulf, morda najdeš kje na svetu drugo žensko, podobno Mariji. Nanjo boš prenesel ljubezen, ki ti zdaj zastruplja dušo.“

Obraz mladega grofa je spreletela silna bol, ko je dahnil.

„Ne, V cvetu let ne znam ljubiti več.“

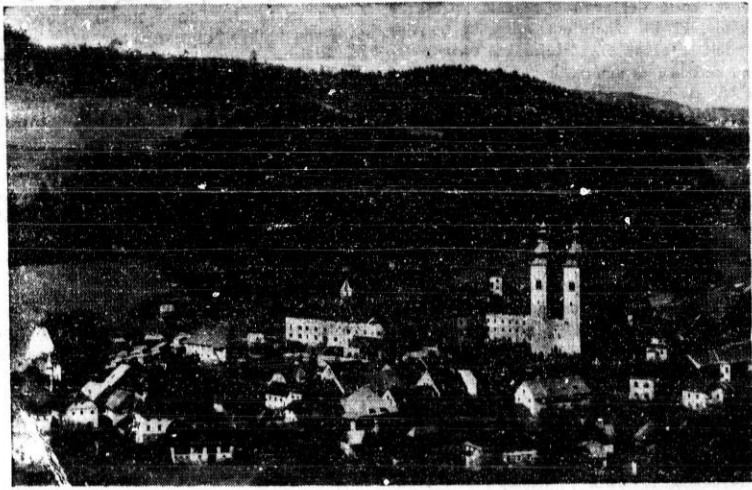
Potem je vstal in siloma obrnil misli drugam.

„Friderik, pojdiva malo k pisarju Viljemu. Kadar pije vino, govori iz njega sama modrost in takrat ga je prijetno poslušati.“

„Pa pojdiva.“ je rekel Friderik in vstal.

Šla sta po dolgem mostovžu in sta še oddaleč slišala pisarjevo popevko.

K sv. Hemi v Krko na Koroško!

Z dekretom sv. obredne kongregacije v Rimu je Sv. oče Pij XI. potrdil večstoletno čiščenje blažene HEME in ji s tem dal naslov SVETNICE. Slovenci so vsa stoletja sem sv. Hemo vneto čistili, saj je bila rojena na slovenski zemlji in je imela na naših tleh svoja posestva ter bila tako v živahnih stikih z našimi predniki. Ob slovesni proglasitvi za svetnico se ji hočemo tudi mi Slovenci pokloniti na njenem grobu v Krki. V ta namen napravimo v dneih 20. in 21. avgusta romanje k njenemu grobu v Krko na Koroškem, da sprosimo od nje sebi in svojim dragim mir na zemlji in mir v večnosti. Ljubljana, 28. julija 1938.

† Gregorij Rožman, škof.

STROSKI ZA ROMANJE.

Na železnicah je zaprosena polovična vožnja. Zato naj si vsak romar kupi vojni listek od domače postaje do Jesenic-drž. meja; ta listek velja tudi za povratek. Vsi ostali stroški znašajo 130 din. V to vsoto je vračunan potni list, vožnja od meje do Krke in nazaj, vožnja s parnikom po Vrbskem jezeru, skupno prenočišče na slami ter prehrana; dvakrat za kosilo in enkrat za večerjo zakuhana juha ter en zajtrk. Kdor bi želel prenočišče na postelji, doplača 18.— din. Za boljšo hrano se doplača 25 ali 35 din. Romarji, ki potujejo s svojimi potnimi listi, plačajo 15.— din manj.

PRIJAVE.

Sprejemajo čč. župni uradi. Lahko pa se posljejo naravnost na Salezijanski zavod Rakovnik (Ljubljana), ki romanje organizira. Vsak

V nedeljo, 7. avg.

SPORED ROMANJA.

Odhod iz Ljubljane v soboto zjutraj. V Celovcu kosilo; nato vožnja s parniki po Vrbskem jezeru k Mariji na Otoku, kjer bodo večernice. Prihod v Krko isti dan proti večeru. Tu najprej večerja; zatem pridiga, lurška procesija in spovedovanje. Prenovišče je naročeno v samostanu oo. salvatorijancev. V nedeljo zjutraj več sv. maš. Ob 7. uri pridiga in sv. maša prevz. g. škofa dr. Gregorija Rožmana. Takoj po zajtrku povratek. Med potjo pri Gospe Sveti kosilo in večernice. Prihod v Ljubljano proti večeru, tako da se lahko vsi romarji odpeljejo domov še z večernimi vlaki.

700-letnica Marijine božje poti v Velesovem

Grda nevhvaležnost in tudi velika lahkomišelost bi bila, ako bi šli popolnoma molče mimo jubileja, ki ga praznuje letos velesovska župnija in z njo vsa Slovenija. Kajti tekoče leto obhajamo 700 letnico ustanovitve tukajšnjega dominikanskega samostana in Marijine božje poti. Prvi samostan in cerkev so pred 700 leti ustanovili trije bratje iz gradu Kamna, čigar razvaline se vidijo še danes. Potem so ga podpirali razni veljaki, od patriarha pa je dobil tudi nižjo sodno oblast. Zelo pa je trpel samostan za časa Turkov, ki so ga 1471. l. docela razrušili in mnogo nun odvedli v sužnost. V osemnajstem stoletju so sezidali nov samostan in cerkev, ali cesar Jožef II. je l. 1782. samostan ukinal, poslopje pa so pozneje večinoma podrii, ker ga ni bilo mogoče vzdrževati. Danes stoji le še cerkev in desno krilo samostana.

To je kratak opis zgodovine velesovskega samostana, kdor pa želi natančneje spoznati zgodovino tega lepega predela naše Gorenjske, naj seže po knjižnici, ki izide ob letošnjem jubileju in katero so sestavili priznani strokovnjaki. Knjižnica je zelo zanimiva tudi glede historičnega značaja, ker popisuje delo in razvoj samostana, kakor tudi življenje naših prednikov v dobi kmečkih uporov in za časa Turkov pod samostanskim okriljem.

Za to 700 letnico se Velesovo kar najbolje pripravljajo, da se proslave čim dostojneje in slovesneje izvrše. Cerkevne svečanosti se začno v nedeljo, dne 14. avgusta in trajajo potem do Malega Smarna. Dne 14. avgusta ob 9. uri zvečer uprizoritev Slehernika, potem čiščenje sv. Rešnjega Telesa, nakar sledi rimska procesija z bakljami, po procesiji pridiga in sv. maša, med katero bo skupno obhajilo za može in fante. Oba dneva bo tudi prilika za sv. spoved. Igra Slehernik se ponovi na Veliki Smaren pop. Natančni spored objavimo še pozneje. Obenem opozarjamo, da mora vsak udeleženec imeti jubilejni znak, ki velja ob enem tudi za znižano vstopnino (k Sleherniku). Znake lahko dobite oz. naročite pri tukajšnjem župnem uradu in stane 3 din komad. Udeleženci, ki se pripeljejo z vlakom do Kranja, imajo ugodne zveze z avtobusi, ki bodo nalašč ob tej priliki vozili na progri Kranj—Velesovo. Za hrano bo deloma preskrbljeno, vendar si jo pa po možnosti vzemite s seboj, da ne bo morda nepriključ, ker vsem najbrže ne bo mogoče ustreči. Zatorej pridite vsi verni Slovenci dne 14. in 15. avgusta počastiti našo Zaveznico in Priprošnjico, spoznajte ta lepi del naše divne Gorenjske, ki si ga je tudi Marija izbrala za svoje bivališče. Pridite, prisluhnite klicu naše Kraljice v Velesovem, kajti Velesovo vas vabi!

Tedenske novice

KRANJ

Teza - Kranj. Vsi tisti, ki ste vložili denar v podjetje in ki ste po poklicu tekstilci, javite se pri g. Kovaču.

Promenadni koncert Kranjskega glashbenega društva se vrši v soboto dne 6. t. m. ob pol 20. uri na Glavnem trgu.

Novi prosvetni dom na Primskovem bo slovesno blagoslovljen v nedeljo 4. septembra. Fantovsko okrožje in Dekliški krožek v Kranju pripravljata za to slovesnost svojo večjo prireditve.

Pešpot iz Kranja — Kalvarija — Smarjetna gora je bila dosedaj kaj nerodna. Usmerjena je bila od savskega mostu preko železniškega tira v neposredni bližini kranjske postaje po strmi ozki poti. Sedanjí občinski odbor je uvi-

del nujno potrebo druge poti in začel graditi novo pot od železniškega nadvoza na gašteljskem klancu poševno do Kalvarije. Za novo pripravno pot bodo hvaležni številni pasanti, katere vodi pot v Stražišče, na Šmarjetno goro in na Sv. Jošt.

Prezidava Ljudskega doma v Kranju. 25. julija se je vršila komisijaka obravnava z ogle-dom nameravane prezidave oziroma nadzidave in dozidave Ljudskega doma v Kranju. Pri tem ogledu so nekateri mejaši podali svoje ugovore, katere pa je oblast kot neupravičene zavrnila, odboru za prezidavo pa izdala gradbeno dovoljenje, ki je sicer vezano za nekaj malenkostnih sprememb v načrtu in izdelavi.

Strelske tekme se bodo nadaljevale in končale prihodnjó nedeljo na strelišču v Straževem.

Strelska družina je pripravila za vse tekmovalce (člane ali nečlane) prav lepa darila, med temi tudi novo kolo, ki ga bo dobil najboljši strellec na zmagovalni tarči. Vseh daril je nad 50 tako da bodo vsi prišli na svoj račun. Tudi na mladino se ni pozabilo. Kakšna iznadenja pa pripravljajo za svoje tekmovalce kranjski lovci, boste pa sami videli, zato ne smemo že danes vsega izdati. Nekaj pač smemo namoč, da bo prvo darilo na tarči „Srnjak“ „nabasan“ nahrbtnik z vso provijanturo in potrebščinami za nedeljskega lovca. Daril so nabrali nad 15. a to kljub oviram. Naši kranjski lovci vabijo vse gorenjske lovce (društva v Kranju) na klicanje „srnjaka“, ki ga bodo, ako se odzove (kar je gotovo), cel dan prav pridno „pihali“. V prijetnem tovariškem razpoloženju s tukajšnjimi brati strelske družine, bo vsem hitro mineval čas tekmovalja. Uglasite dobro vaše piščalke, pripravite se in pridite z vašimi risankami in daljnogledi, ker bo srnjakove pečenke in dlake za vse lovce dovolj, posebno, ker so se kranjski strelci in ostali strelci odrekli tekmovalju in vsem darilom na tej tarči v prid kranjskim in okoliškim lovecem, ki jim „Srnjak“ po vseh krščanskih pravilih tudi pripada. Vsem iskren lovski blagor. Tekmovanje bo ves dan do 5. ure popoldne.

Solea krema in milo je najboljšje priporočilo za Vaš obraz.

V sredo zvečer se je mudil v Kranju g. minister dr. Miha Krek z g. soprogo. Obiskal je mladino J.R.Z., ki je bila zbrana iz kranjskega okraja na družabnem večeru v hotelu Jelen. G. ministra je mladina burno pozdravila ter tudi s pesmijo dala izraza svojemu veselju, da ima v svoji sredi tako odličnega borca za narodne pravice.

Mesto venca na grob pokojne ge. Slavke Šavnikove je podarila Vincencijevi konferenci ga. Anica Pollak znesek din 150.—. Prisrčna zahvala!

Velika prireditve na „Planini“. Fantovski odsek in Dekliški krožek v Kranju priredita v nedeljo 21. avgusta na „Planini“ ob 3. uri popoldne svoj nastop. Nastopila bo tudi mednarodna vrsta telovadcev. K nastopu so vladno vabljeni tudi vsi sosednji odseki. Po telovadbi

tekmovanje v Straževem

bo na istem prostoru prosta zabava s srečolovom. Ves čas prireditve bo igrala tržička godba. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novega telovadnega orodja.

Solea krema 3.-, 5.-, 10.-, milo 7.50. Za trgovce po orig. tovarniških cenah. Glavno zastopstvo za Gorenjsko: HINKO PODJAVORSEK - KRANJ.

Naborniki napadi posestnika in hoteli izsilili denar za pijačo. V Bitumem pri Stražišču so se fantje naborniki zelo spozabili. Proti večeru, ko so se pijače že precej nalezli, so ustavili pred neko gostilno posestnika g. Bidovca, ki se je peljal mimo z vozom. Zahtevali so, da jim da za pijačo, ker pa jih g. Bidovec ni poznal, je hotel voziti dalje. Takrat pa je stopil eden izmed fantov h konju, zlezel nanj, izvelkel iz žepa nož in zagrozil, da bo konju vrat prerezal, ako ne bo dal g. Bidovec za pijačo. K sreči pa je prišla v istem času mimo neka ženska in udarila fanta z zajemalko za gnojnico in pomagala razpoditi še druge fante. Surov napad je posestnik g. Anton Bidovec javil orožnikom.

V nedeljo, dne 31. julija je priredila mladina J.R.Z. kranjskega okraja izlet z avtobusom na Gorenjsko. Zastopane so bile skoraj vse občine kranjskega okraja, enako pa so bili zastopani skoraj vsi stanovi. Prav prijetna je bila vožnja v prostornem Pernuovem avtobusu, saj so se vsi fantje počutili kot ena družina. Akademik je kramljal z delavcem, obrtnik s kmetom, uradnik s trgovcem, vsi so se počutili kot bratje, ki jih loči samo ime. V Begunjah so obiskali notranjega ministra g. dr. Korošca, ki jih je z veseljem sprejel. Z veliko pozornostjo je poslušal izjave fantov, ki so našemu narodnemu voditelju poročali o delu v organizaciji. Skoraj vsakega je vprašal za ime, sam pa je tudi pokazal izredno dobro poznavanje naših razmer po še tako majhnih vaseh.

Potem je vse fante kot svoje goste obilno pogostil v salonu restavracije Avsenik. Vsi so se čutili zelo počaščene, da imajo v svoji sredi našega največjega slovenskega borca, da se lahko z njim nemoteno razgovarjajo. Po prijetnem kramljanju in raznimi šalami, v katerih je sodeloval tudi sam osebno, se je g. minister odpravil na svoj dom. Fantom pa je obljubil, da jim bo v kratkem vrnil obisk ter prišel k njim v Kranj. Vsem udeležencem izleta bo ostal obisk pri našem voditelju v neizbrisnem spominu.

SKOFJA LOKA

Slava 1. planinskega pešpolka. V ponedeljek je naš škofjeloški polk imel svojo slavo. Za to slovesnost so vežbališče pri vojašnici res prav lepo okrasili z venci, cvetjem, mlajčki in mlaji, slavoloki in zastavami. Pri vohu je bil nastavljen slavolok, katerega venca sta nosila prekrasno ovenčan državni grb. Pri proslavi so bili navzoči mnogi odličniki med katerimi smo ojazili g. komandanta Dravske divizijske oblasti, g. polkovnika Markulja s pomočnikom, g. sreskega načelnika Kokla z uradništvom, župana Ziharla z obč. odborniki, g. župnika Jerneja Podbevška ter zastopnika pravoslavne in muslimanske duhovščine. Vse točke so naši vrlí planinci prav vzorno izvajali. Pokazali so, da smo Ločani lahko prav ponosni na svoj polk. Po končanem sprevodu na vežbališču pa se je v oficirskem domu na Stemarjih razvila prav prisrčna zabava.

Utonil bi bil kmalu. V petek bi bil kmalu utonil v Sovodnem, to je tam, kjer se stekata Poljanšica in Selščica, ter se združita v Soro, mali Milan Dolinar iz Novega predmestja 14. Na tistem kraju je voda izdolbla v dnu globoko luknjo, v katero prav nenadno preide drugače plitvo dno. Sestletni Milan je brodil po plitvini, kar naenkrat pa mu je zmanjkalo tal in je izginil v do 3 m globoki vodi. K sreči je nekí vojak, ki se je kopal v bližini, opazoval dečka in je tako videl, kako je brez glasu izgi-

Novost: Stoječi srnjak za gorenjske lovce!

nil v globoki vodi. Hitro je skočil v vodo ter izvelkel dečka iz nje. Fantek se ima le vojaku zahvaliti za življenje.

Kolodvorska cesta naj se osvetli. Ze lansko leto spomlad je bilo na nekem sestanku govora o tem, naj bi se z električnimi žarnicami vsaj za silo razsvetlila vsa kolodvorska cesta od Škofje Loke do kolodvora. Takrat se je zlasti povdarjalo, da ta cesta ponoči zlasti za ženske ni posev varna, zlasti v predelih, kjer ni hiš v neposredni bližini. To se je zlasti pokazalo zopet letos. Na en tak slučaj smo opozorili ravno v zadnjem „Gorenju“. Cesta pa je nujno potrebna razsvetljave tudi iz prometnih zlasti pa iz tujske prometnih ozirov. Cesta, ki je preko dneva silno prometna, je vsled tega ogromnega prometa skoraj cel dan zavita v ogromne oblake prahu. Ponoči jo pokriva debela odeja prahu ali pa blata ob deževju. Ločani pa smo se silno dolgo borili, da vsi brzi vlaki obstajajo tudi na naši postaji. K tem vlakom pa ponoči ne vozi noben avtobus. Sedaj si pa predstavljajte potnika, ki mora v temi takorekoč gaziti prah ali blato skoraj 3 km daleč. Mislimo, da si bo za drugič dobro premislil, da bi zopet izbral Loko za svoj počitniški kraj. Sicer sta na cesti že dve luči in sicer na vrhu Lahovega klanca in pri Plevni, kar pa je seveda odločno premalo. Potrebno bi bilo, da se napravi v rajonu občine Škofja Loka vsaj še dve luči in sicer ena med Štemarjem in Siferjem, ter druga pred hišo g. Paulusa. Na oddelku ceste, ki teče po starološki občini, pa bi bile nujno potrebne tele luči in sicer: prva pred gostilno Hafnerja Lovrenca, nato naj bi se z eno žarnico vsaj na vsakem koncu raz-

Cenjenemu občinstvu

Vljudno naznanjam, da sem v začetku meseca avgusta pričel voditi

MARENČIČ-EVO TRGOVINO

(pri Mohorju) v lastni režiji.

Vljudno se priporočam za obisk in naklonjenost.

RAJKO MARENČIČ

svetil most, četrti luč naj bi bila tam kjer se odepi banovinska cesta na Kranj, peta luč naj bi bila pri hišah v Starem dvoru, šesta in sedma pa med temi hišami in kolodvorom. Teh devet žarnic bi z dvema, ki že ostojata, vsaj za silo razsvetljevale to tako prometno cesto.

Skofja Loka se je začela spritno novega umnega gospodarjenja na vseh poljih krepko dvigati. Zlasti se je začelo zelo veliko polagati na opleševanje mesta, da se s tem pritegne v kraj čim več tujcev. Upajmo, da bodo merodajni faktorji uvideli nujnost razsvetljave te ceste ter da bodo storili vse potrebno, da bo cesta čimprej razsvetljena.

Regulacija obrežja Poljansčice. Kakor smo že enkrat na kratko poročali, da se bo letos gradila tretja etapa v regulaciji obrežja Poljansčice, tako je tudi res. Delavci že dalj časa grade podporni zid na škofjeloškem obrežju, ki bo segal od novega mostu do žage gospoda Hafnerja Jožefa. Letos zgrajeni zid je dolg že kakih 50 metrov. Z gradnjo tega podpornega zidu do zgoraj imenovane žage bo vse obrežje Poljansčice na škofjeloški strani regulirano, ter bo vse fužinsko predmestje zavarovano z dva in pol metra visoko škarko tudi pred tako katastrofalno vodo, kot je bila v letu 1926. Voda pa najbrž itak ne bo tako visoko nikoli nastopila, ker ji novi most ne bi nudil tako ogromne ovire, kakor jo je nudil stari most. S dokončno zgraditvijo tega zidu, pa za letos dela še ne bodo končana. Prešlo se bo namreč takoj na regulaciji obrežja Selsčice in sicer se bo enak zid zgradil letos od jezga g. Okorna Pavleta do novega vojaškega kanala v Sovodnji. S to gradnjo bo zavarovana cesta na Suho ter tamkaj ležeče hiše Novega predmestja. S tem bodo regulacijska dela za letos končana.

TRZIC

Ponovi se prvo nedeljo v avgustu vrtna prireditve trziške godbe. Zadnjo nedeljo se je sicer zbralo polno ljudstva z velikim upanjem, da bo skozi oblake pogledalo sonce in poslalo v njihova srca žarek veselja. Zgodilo pa se je obratno. Ob Begunjščici in Loma je tema stegnila svoje roke. Kmalu zatem pa je porosilo, po kratkem presledku pa se ulilo. „Hočeš, nočeš, moraš“ — obiskovalci so vstali in šli med ploho domov. Pričakujemo, da bo 7. avgusta drugače! Zato vabimo: na svidenje za Virjem!

Umrli je Katarina Mehle na Cimpru. Ze pred daljšim časom jo je zadel mrtvoud. Nekoliko se je sicer popravila, a ponovni slučaj kapi ji je upihnil luč življenja. Upamo, da ji bo On, ki jo je v svetem obhajilu prvi petek v mesecu vodno obiskoval še v času njene boleznii, odprl vrata večnega življenja. Zalujoči družini Mehle-tovi in družini zdravnika dr. Mršola pa naše sožalje.

Na Kofeah bo prvo nedeljo v avgustu ob 10. uri sv. maša za lanske ponesrečence na Storzicnu.

KRIZE

Razočaranje. Po odstopu župana g. Ignaca Kuharja, kateri je podal ostavko radi nesrečnega padca iz avtomobila o čemer je „Gorenjec“ takrat tudi poročal, je v januarju prevzel mesto župana prvi član uprave g. Primožič Jože, posestnik in gostilničar v Pristavi. Občinske posle vodi tajnik in blagajnik g. Skrajnar, bivši tajnik v Kostanjevici.

Dne 26. julija je stopil v občinsko pisarno revizor banke uprave ter vršil svoje nevhvalno nalogo samo „šest dni“, to je do vstevši 1. avgusta. Uverjeni smo bili, da bo revizor našel vse v najlepšem redu. Razočarani pa smo bili, ko so naši funkcionarji povedali, da je revizor našel baje okrog heri in piši: devet tisoč dinarjev primanjkljaja; ta postavka predstavlja baje plačo organista in dotok raznih kazni v občinsko blagajno. K temu bi pripomnili, da je teden dni pred revizijo kr. banke uprave vršila revizijo občinska uprava sama in po svojih velikih zmoglostih (?) ugotovila največji red.

Podrobneje o poteku revizije bomo še poročali prihodnjič, za danes še samo to, da so taki izidi revizije nekateri že pričakovali, posebno ker so vedeli povedati o nekih torbicah!!

Krokodilove solze je točil v nedeljo v neki gostilni naš občinski tajnik, ker so ga občinski očetje tako oštevali radi njegove pozabljivosti.

VODICE

V torek 2. avgusta smo pokopali Kocljia Antona. Mož je bil star 61 let. Celu življenje mu je bilo ena sama skrb za družino. Kakor je bil sam veren, je tudi svoje otroke lepo vzgojil, ena njegovih hčera je redovnica. V hiši je doma naše časopisje, sin Stanislav, ki je občinski tajnik v Vodichah, pa je najpožrtvovalnejši član naših organizacij.

Veselejša novost je bila zadnje dni, ko so naši tekmovalci dobili diplome in druga priznanja iz stadionskih tekm. Kot je znano, so Vodičani odnesli že drugo leto prvo mesto med vstajami v nižjem oddelku. Pa tudi posamezni tekmovalci v tem oddelku so zasedli vsa tri prva mesta. Brata Jeraj Franc in Alojzij, ki imata prvo in drugo mesto, sta dosegla 98% še

malo čez od vseh dosegljivih točk in dobila zlato in pa srebrno plaketo, Starko Kokalj pa za tretje mesto bronasto plaketo. Vseh šest tekmovalcev si je priborilo diplome, saj je najslabši dosegel 91% točk. Naj to ne bo balarija, ampak priznanje marljivo mu delu in dokaz, da je naša dežela še zdrava ter obenem pobuda vsakemu našemu fantu, da lahko doseže veliko! Samo hoteti je treba!

Prejšnjo nedeljo je bila v samostanski cerkvi v Repnjah lepa slovesnost. G. župnik Jemec, ki živi v Repnjah v samostanu šolskih sester v zaslužnem pokoju je imel zlato mašo. Krasen govor je imel ob tej priliki kranjski dekan g. Škerbec. Prikazal je vzvišenost in predvsem težavnost duhovniškega poklica. Ljudstvo je s svojo udeležbo pokazalo spoštovanje do duhovnikov, le škoda, da je bila cerkva malo premajhna.

Tudi brezjanskega dekliskega tabora so se dekleta udeležila. Tako je gorensko dekletu začutilo, da potrebuje stika z današnjo dobo in da narod potrebuje tudi njenega sodelovanja.

V Komendo je naša fara romala v nedeljo v lepem številu. Gosp. župnik in gosp. kaplan sta prejšnji torek popeljala okrog 250 otrok na Brezje. To je bila vojska, pa saj so tudi otroci veseli, da smejo malo od doma in je prav, da gredo najprej ravno v take kraje.

TRSTENIK

Naša zadruga na Trsteniku priredi avtobusni izlet na Koroško in sicer 21. avgusta. Izletniki si ogledajo Beljak, Celovec, Vrbsko in Osojsko jezero. Spotoma se ustavijo pri Sv. Hemi, kjer bo ta dan ravno večja slovesnost, ki se je udeležil prevz. knezoškof dr. Rožman. Popoldne je ogled Gospe Svete, Vojvodskega kamna in nato povratek skozi Velikovec čez Jezerski vrh domov.

Prijave sprejema poslovodja v združni trgovini.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Kino dobimo v Smartnem, kar je že zadnji čas. Ze več let smo čutili potrebo po njem. In letos se je ta potreba uresničila. Ze tri tedne pripravljajo dvorano smartinskega doma za predvajanje filmov. Z delom bodo pa kmalu gotovi in bomo danes teden lahko gledali in poslušali prvi zvočni film v Smartnem.

OVSISE PRI PODNARTU

Opozorilo. Vse lastnike psov najresnejše opozorjam, da imajo moji lovcii strog nalog, da postrele vse pse, ki jih zalotijo v nojem lovišču bodisi na polju, bodisi v gozdu, ker so psi, mladi in onemogli divjačini sedaj posebno nevarni. Pripominjam, da v času dokler se nahaja žito na polju tudi lovskih psov ne bom spuščal na teren in zato pričakujem, da bo vsak upošteval gornje svarilo. **Divje lovice, zanjkarje in druge škodljivce** lovišča pa opozorjam, da se bo v vsakem dokazanem slučaju postopalo proti vsakomur brez izjeme strogo po zakonu in brez parda.

Najemnik lovišča občine Ovsise.

TRBOJE VABIJO...

2. avgust bo za Trboje in okolico velik praznik. Ta dan bomo imeli blagoslovitev nove prosvetne dvorane. Poslopje, kjer je sedaj dvorana, je prej služilo v gospodarske namene, a požrtvovalna srca in pridne roke so sedaj docela preobrazile zunanost, še bolj pa notranost stavbe. Vse je sedaj kot na novo zidano. Velika in lepa je ta naša dvorana, prav tako obširen bo tudi oder. Sicer zaenkrat še mnogo manjka do popolne opreme, a glavne stvari bodo do 21. avgusta dovršene. Ponosni in veseli smo vselej, kadar gremo mimo dvorane, tega našega doma, za katerega smo se borili in delali celih 20 let. Prvi početki segajo še nazaj v leta gospoda župnika Martina Stularja. Trenutna nesporazumljenja so večkrat zavrila delo, končno leta diktature, danes pa stojimo pred dovršenim dejstvom, pred dozidanim domom. Slovesno bo blagoslovljen naš dom 21. avgusta. Da bo slovesnost bolj pestra, bomo imeli popoldne tudi telovadni nastop FO in DK. O uri sprevoda, govorov, maše, veselice in ostalih stvari bomo poročali pozneje. Trboje gotovo še niso doživele takega slavlja. Pridite tudi vi, s svojo udeležbo dajte priznanje našim prosvetarjem in obenem manifestirajte svoje katoliško prepričanje!

KROPA — BREZJE

Naš trg je že več tednov pod vtisom priprav za spriizoritve Gregorinove pasijonske drame V času obiskanja, ki bo v soboto, dne 15. in 14. avgusta t. l. ob pol 8. uri zvečer na Brezjah. Priprave so tako obsežne, da bo v resnici treba sodelovanja vseh prebivalcev, da jim bomo kos.

Na letnem telovadšču fantovskega odseka je postavljen ogromen oder, ki se bo zadnje dni pred predstavo prepeljal na Brezje. Velikasten je pogled nanj, ko je razsvetljen od žarometov. Stotridaset igralcev se vadi vsak dan za težko nalogo, po šest do sedem ur, pod požrtvovalnim vodstvom pisatelja drame in člana Narodnega gledališča g. Edvarda Gregorina, ki se

nahaja že deset dni v Kropi in bo sam vodil predstavo, kar je najboljše jamstvo za njeno vrednost. Velik del priprav zavzema preskrba rekvizitov, ki jih izdelujeta mizarjski mojster g. Rudolf Finžgar in Zebljarska zadruga v svojem oddelku za umetno kovanje. Tudi v tem oziru bo predstava nekaj izrednega.

Z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo v vseh podrobnostih naštvudirano in pripravljeno delo, je v resnici vredno vsestranskega zanimanja. ki vlada v okolici in naj osvoji tudi vas. Nikomur, ki se bo predstave udeležil, tega ne bo žal.

GORICE

Naš kmečki praznik je v nedeljo potekel nepričakovano lepo, tako da nam bo vsem, ki smo se ga udeležili, ostal v neizbrisnem spominu.

Ob 2. uri popoldne smo šli v cerkev, kjer je bila navadna popoldanska pobožnost in takoj nato blagoslovitev prapora MKZ. Po blagoslovu smo skupno s praporom na čelu odkorakali na prostor, ki je bil pripravljen za zborovanje. Kot slavnostni govornik je nastopil g. Puš iz Ljubljane, za njim pa so govorili še g. Brodar kot načelnik KZ, g. Ovsenik, načelnik OKZ in pa tovariš Bidovec v imenu MKZ.

Zborovanja so se udeležili tudi ugledni gospodje iz Ljubljane, Kranja in Golnika, ter več gospodov županov, med njimi tudi župan občine Predoslje g. Zabret in preddvorski župan g. Valjavec. Zborovanje je poteklo v vsestransko zadovoljnost.

Pri blagoslovlitvi prapora sta prevzela dolžnosti botrov g. župan Zaplotnik in gospa Bidovečeva. Slavnost je povečal domači moški in mešani pevski zbor ter godba, katera je vračala dobro voljo, ki jo nam jo je hotel vzeti večerni dež.

O. F. O. K R A N J

V nedeljo, dne 7. t. m. se vrši ob 9. uri dopoldne občni zbor Kranjskega fantovskega okrožja v dvorani Ljudskega doma v Kranju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora.
2. Poročilo odsekov.
3. Poročilo Z. F. O.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

Dolžnost vsakega odseka je, da se občnega zbora udeleži po zastopniku.

Pravico do debate in pravico do volitev imata samo dva zastopnika posameznih odsekov.

Gogala Jarbo, predsednik I. r.

TEKMA

V nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne se bo vršila na Planini zanimiva tekma v odbojki. Pomerila se bosta namreč odseka F. O. Kranj in F. O. Devica Marija v Polju, ki je pri tekmah za letošnjo prvenstvo v odbojki na Stadionu v Ljubljani odnesel prvo mesto.

Ljubitelje lepega športa vabimo, da s svojo navzočnostjo podpro naše fante in s prostovoljnimi prispevki podpro kranjski odsek.

ŠPORT

S. K. Savica v Stražišču priredi 15. in 14. avgusta svoj 4. športni dan. Na sporedu je:

15. avgusta ob 9. uri zvečer nočna nogometna tekma na igrišču S. K. S.

14. avgusta ob 6. uri zjutraj kolesarske dirke v dveh kategorijah.

Ob 9. uri balkanska štafeta.

Ob pol 10. uri cross-country 6000 m.

Popoldne ob 4. uri nogometna tekma z S. K. Ljubljano.

Vabimo klube, da prijavijo svoje člane za kolesarske in lahko-atletске tekme.

**Vedno v zalogi
žive ribe in raki.**

**Hotel „Stara pošta“, Kranj
Toči se PILZENSKO PIVO.**

NABORNIKI!
Ne pozabite se za spomin
na a b o r fotografirati.
Tudi „škarte“ dobrodošle!

FOTO JUG, - KRANJ

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Kot učenka želi vstopiti v kako trgovino v Kranju ali Trzinu, kjer bi bila vsa oskrba v hiši, deklia 15. let z odličnimi šolskimi spričevali. Naslov v upravi.

Šivilsko vajenka sprejem. Naslov v upravi.

Trgovec z osebno pravico želi udejstvovanja v gostilniški obrti, eventualno tudi prodaja osebno pravico. Ponudbe pod „Osebna pravica“ na upravo.

Odda se s prvim septembrom enosobno stanovanje s kuhinjo. Struževo 32.

Trgovski lokal v Kranju pri dohodu na novi most oddam.

Državni uradnik išče sobo za 1. september. Ponudbe na upravo pod „Stalno“.

Odda se prepleskanje, poprava strehe in strelovoda na zvoniku. Poslati je pismene ponudbe na stavbni odbor. Trstenik, pošt. Golnik, kjer se dobe pojasnila.

Sobo-örkoslikar, pleskar in ličar

Grebenšek Josip

je otvoril novo

specialno trgovino

barv — lakov — čopičev

v Kranju

Vidovdanska c. 6. (v hiši tiskarne „Sava“)

in se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela ter nakup vseh potrebščin po zmernih cenah.

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ulica 11.**

Izdelujem umetni kamen, kakor stopnice, spomenike, nagrobne ograje in okvirje, okvirje za vrata, balustrade, kandelabre, vodomete, terazzo tlak, stensko oblogo, vaze, krogle, vrtno ograje i. t. d. Imam na zalogi večjo množino vsakih cementnih cevi. Zahtevajte ponudbe!

ANTON MOHORIČ

cementni izdelki

STARI DVOR 16 P. SKOFJA LOKA.

Geod. Babnik Filip

avtorizirani civilni geometer in zapriseženi sodni izvedenec je odprl

geometersko pisarno

in izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela kot: parcelacijo, določitev meja po mapi, ureditev spornih meja, gospodarske načrte, nivelacije itd.

Pisarna: **Savski breg** gostilna „pri ZORCU“

Kdor zida hišo,

sebi ali drugim, mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah pust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Hlebš — Kranj